

شفاف بیان می‌کند و سپس از شرکت‌کنندگان بانظمی طراحی شده می‌خواهد که فقط یک بخش از نظرات خودشان را بیان کنند. به‌طور مثال، وقتی کلاه زرد به شکل سمبلیک بر سر افراد است همه با روشن بینی و امید مسئله را می‌بینند. با کلاه زرد افراد فقط هر نکته مثبتی به ذهنشان رسید مطرح می‌کنند؛ و برعکس وقتی کلاه سیاه را بر سر دارند همه در مورد ریسک‌ها و نکات منفی صحبت می‌کنند.

دوبونو سعی می‌کند به کسانی که دورهم جمع می‌شوند، بیاموزد که تک‌بعدی فکر نکنند و به تفکر خود وسعت دهند و آنگاه به راه‌های خلاق بیندیشند و با یک هماهنگی مدبرانه نتایج را طبقه‌بندی کرده و در تصمیم‌گیری از آن استفاده کنند. افراد با گذاشتن هر یک از کلاه‌ها بر سرشان، سبک فکری‌شان را بر اساس رنگ کلاهشان تغییر می‌دهند.

سبک فکری هر کدام از کلاه‌های رنگی به شرح زیر است

➤ سفید، رنگی خنثی و منفعل است. کلاه سفید با موضوعات و شکل‌های انفعالی سروکار دارد. کسی که این کلاه را بر سر گذاشته، واقعیت‌ها را بدون هیچ‌گونه قضاوتی مورد کنکاش قرار می‌دهد.

➤ رنگ قرمز نشانه خشم، شور و هیجان است. در کلاه قرمز بینش هیجانی و جنبه‌های احساسی و غیراستدلالی مدنظر می‌باشد. در واقع این رنگ کلاه ابزار مناسبی برای بیرون ریختن احساسات است.

➤ رنگ سیاه نشانه منفی‌نگری و افسردگی است؛ بنابراین فردی که با این رنگ کلاه در جلسه حضور پیدا می‌کند، جنبه‌های منفی و بدبینانه موضوع را ابراز می‌کند.

➤ زرد نشانه آفتاب و مثبت است. فرد صاحب کلاه زرد جنبه‌های مثبت و خوش‌بینانه موضوع را مورد بررسی قرار می‌دهد.

➤ رنگ سبز نشانه رویش و باروری است. به همین جهت از کلاه سبز برای ابراز ایده‌ها و راه‌حل‌های جدید و خلاقانه استفاده می‌شود.

➤ رنگ آبی سرد است. این کلاه کنترل‌کننده و سازمان‌دهنده اندیشه‌ها است. کسی که این کلاه را بر سر گذاشته، نظرات بقیه کلاه‌ها را مورد ارزیابی قرار داده و سازمان‌دهی می‌کند.

تکنیک شش کلاه تفکر یکی از مهم‌ترین تکنیک‌های خلاقیت است. ابداع‌کننده این تکنیک، ادوارد دوبونو (پدر تفکر خلاق) است. ادوارد دوبونو را به عنوان نویسنده و متفکر می‌شناسند. عمده فعالیت‌های او در زمینه شیوه‌های فکر کردن و آموزش تفکر خلاق است.

او توانایی فکر کردن را یک مهارت و در واقع مهم‌ترین مهارت انسانی می‌داند و معتقد است فکر کردن مهارتی آموختنی است و نباید آن را با هوش اشتباه گرفت. تکنیک شش کلاه تفکر روشی برای اصلاح تفکر در فرد می‌باشد.

در این تکنیک شما با به سر گذاشتن هر کدام از کلاه‌ها مسئله را از دیدگاه متفاوتی بررسی می‌کنید و با جمع‌بندی تمامی این دیدگاه‌ها می‌توانید به حل مسئله بپردازید. آقای دوبونو که به عنوان مبدع نظریه «تفکر جانبی» هم شناخته می‌شود.

در این تکنیک به‌طور کلی با استفاده از شش سبک فکری، موضوع یا مسئله مورد نظر، بررسی می‌شود. برای هر یک از شش سبک فکری نیز یک کلاه با رنگی مخصوص در نظر گرفته شده است. در واقع رنگ کلاه‌ها نمایانگر طرز تفکر و نگرش افراد می‌باشد. برای استفاده از تکنیک ۶ کلاه فکری برای ارتقاء کیفیت تصمیم‌گیری‌هایتان، باید به تصمیم‌سرگذاشتن هر کدام از این کلاه‌ها فکر کنید.

هر کلاه فکری نوعی متفاوت از فکر کردن است. دوبونو با ارائه تکنیک شش کلاه تفکر، سعی می‌کند به کسانی که دورهم جمع می‌شوند، بیاموزد که تک‌بعدی فکر نکنند. به تفکر خود وسعت دهند و آنگاه به راه‌های خلاق بیندیشند. در نهایت با یک هماهنگی مدبرانه نتایج را طبقه‌بندی کرده و در تصمیم‌گیری و حل مسائل از آن استفاده کنند.

در این تکنیک افراد با گذاشتن هر یک از کلاه‌ها بر سرشان، سبک فکری‌شان را بر اساس رنگ کلاهشان تغییر می‌دهند. در واقع این افراد سعی می‌کنند نقش بازی کنند. یکی از مهم‌ترین موانع تفکر در زمینه‌های مختلف، عملکرد تدافعی ما است. ما با گذاشتن هر یک از کلاه‌ها بر سرمان، این فرصت را به خودمان می‌دهیم تا بدون تعصب و پیش‌داوری، در نقش خصوصیات فردی آن کلاه، درباره موضوعات مختلف فکر کنیم و حرف بزنیم. هدف اصلی در شش کلاه تفکر پرورش تفکر موازی است؛ یعنی ما بتوانیم به شکلی شفاف صادقانه نسبت به یک مسئله، خلاق، مستند، احساسی، مثبت، منفی و سازمان‌دهی شده فکر کنیم. در این روش مدیر جلسه، ابتدا صورت مسئله را دقیق و